

Ten aanzien van het Binnenlands Bestuur had van Mook in de oorlogsjaren een duidelijk beleidsvoornemen ontwikkeld: hij wilde, zoals al vermeld, het dualistische karakter van dat bestuur opheffen. Dat betekende dat Indonesiërs en Nederlanders samen in één bestuursapparaat moesten worden opgenomen. Trouwens, dat waren zij reeds in de *Nica*: de Indonesiër Abdoelkadir werd, nadat hij eerst resident der Molukken was geweest, *Deputy-Chief Commanding Officer Nica* voor heel Java.

Natuurlijk kon het Nederlandse bestuursapparaat (eerst dus als '*Nica*', van begin '46 af als '*Amacab*' aangeduid) aanvankelijk formeel niet zelfstandig opereren: het ressorteerde op Borneo en in de Grote Oost tot 1 maart '46 onder de Australische generaal Blamey en tot 15 juli van dat jaar onder Mountbatten en op Java en Sumatra tot 30 november '46 onder Mountbatten. Eerst na die data werd in de genoemde gebieden van Mook weer de hoogste autoriteit. Wij schrijven: 'formeel niet zelfstandig opereren', want in feite was er wel degelijk van een ruime mate van zelfstandig optreden sprake. Wij slaan de organisatorische en personele wijzigingen in de leiding van *Amacab* over – belangrijker dunkt ons het werk dat de organisatie deed. Wat hield dat in?

Zij droeg (na de *Rapwi*) zorg voor de bevoorrading van de kampen van bevrijde geïnterneerden; zij bracht ex-geïnterneerden en anderen die door de Republiek werden vastgehouden, in veiligheid; zij verzamelde zoveel mogelijk gegevens over wat in de Japanse tijd was gebeurd (zulks vooral ter voorbereiding van de processen tegen Japanse oorlogsmisdadigers) en over toestanden en gebeurtenissen in de Republiek, tot welker territoir zij als onderdeel van het Britse militaire bestuur toegang had; zij werd belast met de invoering van het nieuwe geld, met de heropening van ziekenhuizen, met de oprichting van scholen, met het aan de handel

door de militairen die die artikelen moesten verdelen, clandestien werd verkocht. Generaal Spoor zei in maart '48 toen hij in Den Haag was, aan de ministeriële Raad voor zaken van overzee dat hij, aldus het verslag van zijn mededelingen (Notulen d.d. 20 maart 1948, *NIB*, dl. XIII, p. 239 e.v.), 'had moeten ingrijpen om een einde te maken aan de zeer ernstige corruptie en het buitengewoon groot aantal vermogensdelicten' (dan waren goederen of gelden verduisterd) 'dat aan de *welfare* verbonden is. Veertig à zestig vonnissen per week worden door hem terzake getekend . . . Spreker weet keihard te moeten blijven, wil niet het gehele *welfare*-personeel van het hellend vlak in de afgrond storten.'